SỐ THỨ 1488 — NGÀY THỨ BẢY 1er JUILLET 1922 — NĂM THỨ MƯỜI

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

MỖI SỐ: 0$02

HANOI

	Một năm	Sáu tháng	Ba tháng	Một tháng
Các tỉnh và Cao-miên	6$00	3$00	1$50	0$50
Các công-sở	»	8.00	4.00	1.00
Sáu tháng	6$00	3$00	1$50	0$50
Ba tháng	3.00	1.50	0.75	0.25
Một tháng	1.50	0.60	0.30	0.10

Người đưa đến nhà — Gửi về tỉnh lẻ — Nhà giây thép Trung-Bắc Tân-Văn — Ngoại-quốc

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoï

Fondateurs: T. E. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur-en chef: PHẠM-HỮU-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique
TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
1re page: Une seule insertion. . . . 0$50 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Lập hội buôn để sinh lợi hay là để phá của?

Này bất kỳ đem một cái hội buôn nào ra mà hỏi cái mục đích lập hội để làm gì, công chuyện buôn bán của hội sẽ ra làm sao? tất ai cũng đồng thanh mà đáp lại rằng: cái mục-đích hội là để mở-mang lợi-lộ, vẫn hỏi lợi quyền: công chuyện buôn bán của hội sau này sẽ hoặc là gây dựng một cái công-nghệ gì lớn lao hoặc là kinh doanh một cái thương-nghiệp gì vĩ đại, lại có cái việc làm thì công lợi mà vừa hàm có cái tính chất công-nghĩa, trực tiếp ích cho các cổ-đông về đường sinh lợi mà gián tiếp ích cả cho quốc-dân về đường mở khôn; ấy phẩm có một cái hội lập ra thì đi đâu cũng được nghe những câu chuyện như thế, người cổ-đông đi khắp nhà quê kẻ chợ, giấy quảng cáo rắc cùng dưới tàu trên xe, ai nghe mà chẳng phải tin là thật, khen là hay, mà chẳng phải tàu-thành kẻ nhiều người ít mà tán thành thì là phải làm; vì những công việc lớn lao trong xã-hội, cứ lấy cái tâm lực của một hai người mà lo tính, thì dẫu đại thánh đại trí cũng không có thể làm xong; những mối lợi to tát của quốc-dân cứ đem cái tư-bản của một vài nhà mình doanh thì dẫu Vương-Khải Thạch-Sùng cũng vị tất đã đương nổi; muốn lo tính những công việc ấy, kinh doanh những mối lợi ấy, thế tất phải liên lạc đoàn-thể, hợp người nọ mạnh, góp của nọ nên giàu, nhóm nhau lại được hàng ngàn người, hàng muôn người, kẻ giàu xuất của kẻ khôn xuất mưu, kẻ khỏe xuất lực, thì mối lợi gì mà chẳng mở hết, công việc gì mà chẳng làm xong. Ở các nước văn-minh Âu Mỹ, chỗ nào là chỗ không có hội, nghề gì là nghề không có hội, hội nào cũng thành lập bền vững, phát đạt lâu dài. Nói đến sự doanh nghiệp ở đời này, bỏ hai chữ »hợp quần» thật không còn có gì là hà-ắc nữa. Huống chi một nước như nước Việt-Nam ta ngày nay, sinh kế trong xã-hội còn tiêu-điều, lợi-quyền trong đất nước còn ủng tắc, công-nghệ còn chưa phát-đạt, thương-nghiệp còn chưa chấn hưng, trăm nghề trăm nghiệp chưa được một cái gì là tinh tiến bằng người, cái nguyên nhân ấy chỉ tại xưa nay không biết hợp quần để mà doanh-nghiệp; may cái chủ-nghĩa hợp quần doanh nghiệp, nhờ có người Đại-pháp truyền bá tới, mà các nhà trí thức trong nước dần-dần xướng lên, mấy năm nay sự lập hội, sự vào hội đã không lấy làm lạ mắt lạ tai; nếu cứ như thế mà theo gương tốt được của người Âu Mỹ, cái mục-đích thật là để mở mang lợi-lộ, vẫn hỏi lợi-quyền, cái công chuyện làm thật là có gây dựng được một cái công-nghệ lớn lao, kinh-doanh được một cái thương nghiệp vĩ-đại, thì đối với cái tiến-đô tiến hóa của quốc dân ta sau này, quả có một cái hi vọng rất tốt; phàm người có tâm huyết trong nước, nghe câu chuyện lập hội, có lẽ nào lại gác bỏ được ngoài tai, nhưng trước khi vào hội, ta phải biết rằng hội là hội buôn, cái mục đích hội là cốt để sinh lợi, chứ không phải cốt để phá của, cái công việc hội là làm cho sinh lợi chứ không phải làm cho phá của, thì ta phải xét đi xét lại cho cẩn thận, những người chủ-trương lập hội quả có đủ cái tư-cách sinh lợi được hay không; nếu là những người có tài có đức, công tín tỏ phụ, thì chọn người gửi của, chắc hơn bỏ hòm, ta vào năm bảy phần, một vài chục phần, có ra nữa thì hàng trăm hàng ngàn phần, cũng không nên bần-chùn ngần ngại thật; nhưng nếu là những kẻ ăn hoang làm hại, đói chúng lừa đời, sinh bình chỉ những chuyện vỡ nợ, bị kiện nợ, chịu lịch-kỳ nợ, cái tiếng bất tín bất nghĩa đã lừng khắp mọi nơi, lại những kẻ chơi-bời phóng-đãng, từ sắc đến mê, làm nghề gì cũng chẳng thành nghề gì, quanh năm chỉ có một cái thú-doạn xoay đời mà mưu cái sinh-nhai sâu mọt, những kẻ ấy đứng ra chủ-trương việc hội, mà ta xuất tiền vào hội với họ, cái tiền mồ hôi nước mắt của ta mất đi đáng tiếc đã đành, mà ta ghé vai vào để kẻ bọ lên, không khác gì ta giúp thế lực, tô danh giá cho họ để họ lừa xã-hội hại cùng chúng để thêm nữa ta chẳng là vô ý mà phạm phải cái tội đồng mưu tạo biển dư?

Sau khi vào hội, ta phải biết rằng hội là hội buôn, phải có công việc làm thì nào cho thật sinh lợi được, cho đạt tới cái mục đích hội là cái mục-đích để sinh lợi, thì ta phải thường thường kiểm-cố cái công việc hành vi của những người chủ-trương việc hội quả không có cái tình hình phá của hội chăng? Nếu việc gì cũng công minh cẩn thận, không có cái gì tiêu nhầm, cái gì thu cẩn, thu khoản gì có sổ quỹ phân minh, tiêu khoản gì có bằng-cớ xác-lạc, thì ta đối với công việc hội mới được vững bụng yên lòng; nếu những việc sinh lợi cho hội chẳng thấy có việc gì là thành hiệu hiển-nhiên, mà lật đật quyên sổ khai chi, chỉ những cái phí khoản vô danh: nào phí giấy mực, nào phí việc rượu việc trà, nào phí ô-tô xe hỏa, xét đến hành động của những người chủ-trương việc hội, chỉ những chuyện ăn chơi đàng-điếm, nay ca-lâu, mai kỹ-quán, nay cao-lâu, mai ô-ten, công việc hội như thế, mà ta cứ điềm nhiên tọa thị, để cho một vài kẻ tùng sinh làm càn, ta chẳng là phòng khí nghĩa-vụ của một phần tử trong hội dư?

Than ôi! người đã hiểm của lại kiếm như nước ta bây giờ, mong lập hội để góp người góp của mà sinh lợi cho xã-hội được một ngày một thịnh vượng thêm lên: nếu cứ mỗi một cái hội lập ra, lại làm hư hại mất một mối nghề, tiêu mòn mất một mối của, thì cái kết quả hội xã của nước nhà sẽ ra thế nào, cái vận mệnh tương lai của nước nhà sẽ ra thế nào, xin quốc dân tự nghĩ kỹ.

T. H.

ÂU CHÂU ĐIỆN TÍN

HAVAS

Paris, ngày 29 Juin 1922

Việc nhà Thực-nghiệp ngân hàng

Tòa Nội-các ưng chuẩn bản chương trình tổ-chức lại nhà Thực-nghiệp ngân-hàng, mà để sửa đổi một đôi khoản theo như lời kết luận của hội-đồng các quan Thượng thư.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 30 Juin 1922

Cuộc Đấu-xảo Marseille

Quan Thống-chế Lyautey đến xem cuộc Đấu-xảo Marseille có dự bữa tiệc giải-trí tân của hội-đồng Sinh-thực thuộc địa Ngài có đọc một bài diễn-văn dài, về cái công cuộc của Đại-pháp ở xứ Maroc.

Paris, ngày 30 Juin 1922

Việc nước Ba-lan

Tòa Nội-các nước Ba lan đã dụng xong. M. Sliwinski làm thủ-tướng. M. Narutowiez, Ngoại-vụ bộ thượng-thư.

Phá một chiếc tàu

Chiếc tàu đại-thiết-giáp *Prince Eugène* của nước Áo nộp nước Pháp để hầy hoại đi, hiện đã dùng đại-bác của chiếc thiết-giáp *France* để đánh đắm ở đi rồi.

Việc nước Đức

Một đứa trong bọn đứa hành hích M. Rathenau, tên là Wert Techow đã bị bắt ở miền Francfort sur l'Oder, đương vận mày một cái ô-tô

Người đứng làm môi-giới thuê xe ô-tô cho mấy tên ấy cũng bị bắt.

Việc xứ Irlande

Sáng hôm thứ năm, ở Dublin, quân lính vẫn bắn đại-bác vào các nơi của đảng quân linh khởi nghịch đóng. Số người bị chết là 15 người, số người bị thương độ bốn mươi người.

Hội đồng quận Seine

M. Robaglia được trúng-tuyển Hội-trưởng hội đồng hàng quận Seine. Ông chuyên-môn về các vấn-đề giang thuyền, việc bộ-thủy, và việc xây đắp bãi-cảng Paris.

Tại Thử-dân nghị viện

Thử dân nghị viện vẫn bàn về các lời chất-vấn về việc cải-lương chương trình trung-học. M. Louis Marin xin đặt một cái chương trình lấy văn-chương cổ-văn làm gốc, mà không dùng đến thứ ấy.

Quốc-trái Đại-pháp: 3%. 57.90 — 4%. 1918 €2.20. — 3%. 1915 — 1916 75.60 — 5%. 1920 90.— 6%. 1920 88.70.

Hoàng-thượng tại Đại-pháp

(Lược dịch lời diễn văn chữ Tây)

Ngày 30 Juin

Buổi trưa hôm thứ hai, Hoàng-thượng đã đặt tiệc tại bộ Tuổi-điền khoản đãi quan Toàn-quyền Đông-pháp cùng các chức-vị về chính trị giới, binh-vụ giới và quan-lại giới của Thượng-quốc và của bổng-pháp.

Buổi chiều, Đức Giám-quốc và quí-phu-nhân có đặt tiệc khoản đãi Hoàng-thượng. Đến tiệc champagne đức Giám-quốc có đọc diễn-văn. Ngài có nhắc đến tờ giao-ước Versailles năm 1787 của đức Gia-long Hoàng-đế ký với Đại-pháp Hoàng-đế. Ngài lại nói: Cái phương-châm trong cuộc Pháp-Việt giao tế chăm trong cuộc Pháp-Việt giao tế ngày nay, thực do ở tấm lòng thương nước nhà sẽ ra thế nào, cái vận mệnh tương lai của nước nhà sẽ ra thế nào, xin quốc dân tự nghĩ kỹ.

Cuộc Nự giá Âu-du này thực là cái tang chứng hiển nhiên về tấm lòng tin cẩn lẫn nhau của nước Pháp và nước Việt. Người Pháp đã sớm biết cái trí thông minh, cái khiếu phán-đoán, cái tính nhẫn-nại cái nết chịu khó, và cái đức hiếu-học của người Việt. Người Pháp đã sớm rõ cái văn-minh đặc-biệt và vĩ-đại cũ có hơn vài nghìn năm của nước Nam-Việt, mà nay trường Bác-cổ đương sưu tầm lấy các di-tích, và ra công mà duy trì lại về sau. Hoàng-thượng có đáp lại lúc Giám-quốc. Ngài nói: Ấy vì tấm lòng ghi ân nhớ nghĩa của Ngài đối với nước Pháp rất nặng rất sâu, nên Ngài đã trải bản-cái tục di-truyền nghìn năm cũ, mà cất chân ra khỏi bờ cõi nước nhà, ngự đến nước Pháp, để cầm-tạ ơn mưu nước rất đáng tôn kính, rất trọng nhiệm đạo hơn cả các nước trong thế-giới này. Nước Pháp đã mở cho người Nam biết một cái tiền-đồ rộng-rãi xưa kia chưa từng được biết bao giờ. Nước Pháp đã khai-phát đường học thức tăng-tiến đường hạnh-phúc cho người Nam, lại cứu mang cứu giúp những nỗi khổ thống cho người Nam. Nước Pháp để làm cho trong bờ cõi nước Nam trong trí não người Nam, đều có cái đức lương luôn sự trắc tự và hòa bình. Sau nữa nước Pháp lại để thấu đạt tinh tình người Nam, để biết ái ưu mến yêu người Nam lắm. Dân tộc Nam-Việt hầy nay vẫn giữ một cái thái-độ chánh-đáng, một lòng một dạ trung thành với nước Pháp. Cái thái-độ ấy đáng nên tưởng lệ thế nào, quốc-dân Nam-Việt chẳng cần ý ở nước Pháp đó thôi. Bởi vậy ngày nay Hoàng-đế Nam-Việt chẳng cần Bộ-cung Hoàng-thái-tử phó thác cho nước Pháp giáo-dục cho, là cốt để sau này cái vận mệnh hai nước Pháp Việt được gắn bó càng rịt với nhau như một vậy. Khi nói xong, Hoàng-thượng nâng cốc rượu chúc nước Pháp ngày thêm vinh quang cường thịnh và chúc cho cái giây liên-lạc của hai nước Pháp Việt được thêm bền chặt êm đềm.

Việc xong, có đặt lễ tiếp các quan-chức khắp trong thực-dân giới và chánh-trị giới.

Từ hôm thứ hai trở đi, Hoàng-thượng ngự-trú ở Paris thì ngài vi-hành như thường khách.

cái thuật tiên sầu

Cổ nhân đã từng có nói rằng: Các việc trong thiên-hạ, thì người việc đến tâm chẳng việc là không được như ý mình vậy. Thực thế, khoảng phiêm nhàn như Lý-thái-Bạch ngày xưa, nhất sinh chỉ uống rượu vui chơi, việc đời gác để ngoài tai, mà cũng còn có khi than thở nên câu « Cổ bôi tiêu sầu sầu cánh sầu » nghĩa là mua vui mượn chén tiêu sầu, vui đâu chẳng thấy mỗi sầu lại thêm. Ở đời nay, nào ai hay một năm 360 ngày mà đêm lúc nào cũng vui cười được ru? Nhưng cái sầu đó nó có thể bại được người, trực tiếp ảnh hưởng ngay phần tinh thần, mà gián tiếp ảnh-hưởng đến cả phần thân thể; nếu ta không tìm cách làm cho nó tiêu duyệt đi thì cái khối sầu kia sẽ chồng chất lên một cái thành cao, dần dần nó bắm mình vào vòng tối tăm u uất. Một nhà triết-học nước Nhật có làm một bài rõ về « Cái thuật tiêu sầu », ý ở thâm thâm, lời lẽ đích xác, thực là một đọc bõa thông, tưởng ai nghe cũng lấy làm vui lòng nức dạ mà sẵn tự tiêu. Vậy xin lược thuật ra sau đây, để biến những khách đa sầu cũng không phải là vô ích vậy.

A. Tiêu sầu thuộc về vật lý. — Như mình chủ ý về sự vận động thân thể, như lực khí huyết, và thì hành những phương pháp về sinh khiếm cho thân thể được khỏe mạnh, thì cái kết quả có thể tiêu tán những điều lo khổ trong tinh thần, đó là cái phương pháp gián tiếp. Còn đến sự trực tiếp mà muốn thì hành ngay ở tinh thần thì cốt là ở cái tâm lý.

B. Tiêu sầu thuộc về tâm-lý. — Thì có hai thứ là cảm giác mà tiêu sầu và tư tưởng mà tiêu sầu.

Cảm giác mà tiêu sầu là bởi ngũ-quan mình hay là bởi sự tác dụng của các cơ-thể cảm-giác khác, mà người ta có thể vì đó mà xem đặt tinh thần vào chỗn êm đềm. Thí dụ:

1. Vì thị giác. — Phàm những cái làm cho khêu gợi tình thần, khiến người phải chú ý thì thị-giác rất là nhanh, như đời khi ngẩm trông cái sắc mỹ-miều xinh đẹp voi mừng mà quên nỗi sầu riêng, thực là cái tang chứng rất rõ.

2. Vì thính giác. — Như tai nghe đàn ngọt hát hay, cái tiếng êm đẹp rịu ràng kia nó lèm cho tinh thần bỗng nh ên sáng-sủa.

3. Vì xúc-giác — Như tắm gội nước trong sạch, mặc quần áo nệ nhàng thì lúc đó không còn gì sung sướng bằng nữa.

4 Vì khứu giác. — Như ta ngửi những hoa thơm nhị ngát thì tự nhiên thấy khoan khoái trong mình.

5 Vì vị-giác. — Như ăn những của ngon vị lạ mà quên sự khổ-thống trong lòng.

Những điều kể trên đó là nói về cảm giác mà tiêu sầu, thì dẫu đối với tư-tưởng cao-thượng không quan-hệ gì, chẳng qua là những cái tạm thời mà thôi, nhưng cái công-dụng khiến cho người ta vì đó mà tiêu sầu cũng không phải là nhỏ. Vì rã g ở những kẻ tư-tưởng nông nổi và kẻ không có học-thức gì thì bỏ những sự tiêu sầu về cảm-giác không còn có cái chi. Ấy cho nên cái thuật tiêu sầu đó đối với người kẻ trang-lưu trở xuống thực rất là có hiệu nghiệm. Nhưng có hai điều nên chú ý: một là nên chọn xem cái gì đối với sự ưu lự không có quan-hệ, nếu mà quan-hệ tí chút thì có khi lại thêm sầu; hai là phải chọn những điều mình thích ý, nếu những sự cảm giác mà không thích ý mình hoặc không có hứng vị gì thì kết-quả cũng không có công hiệu ấy hai điều đó không những thuộc về phần cảm giác tiêu sầu phải nên chú ý mà đến phần tư-tưởng tiêu sầu lại càng nên chú ý hơn.

Tư-tưởng mà tiêu sầu thì về phần này lại cao hơn một chút, không biết theo cái tư-tưởng cao thượng thì không lợi được mục-đích. Vì rằng cảm giác mà tiêu sầu, thì cái ảnh hưởng của nó có một ít chỉ cái cách tiêu sầu về tư-tưởng thì khác hẳn thế. Này người ta sở-dĩ không thích hợp vận vật vì có tư-tưởng phát đạt mà thôi. Cho nên người ta muốn tiêu sầu về sự cảm-giác thì rằng tiêu sầu về tư-tưởng còn hơn, còn dẫn phương-pháp thực-hành ấy lại tùy cái chí thú của từng người mà khác nhau vậy.

Hoặc là nghỉ lại những cái cảnh-huống khoái lạc trong buổi thiếu-niên của mình, vì rằng nghỉ lại những sự khoái lạc đã qua ấy, lắm khi thường còn có thú vị. Hoặc là ngẫi đến những sự-nghiệp hão huỳnh công danh vĩ đại của người xưa gai chép ở trong lịch-sử, cũng có cái đã làm cho mình phát khởi được tinh-thần. Tưởng tượng những sự mình chưa từng kinh nghiệm hiếu nghe, như miêu tả ra cái thế-giới hoang-kim, cái thế-giới cực-lạc ở trong tâm dẫu mình; hay là thỏi xao những thì văn của cổ-nhân, để phát huy cái tưởng tượng khoái lạc. Nghiên cứu những cái nguyên-lý nguyên-lý thuộc về lý-học, để phát minh những khí-giới mới, những phép-tắc mới, thì có thể khiến cho người người hăm hăm được sự lo.

Lại còn có cách hợp cảm giác và tư-tưởng mà tiêu-sầu. — Như đổi chỗ ở, chuyển cảnh ngộ, đổi chức-nghiệp, và sự giao tế, những cái đó không những khiến cho cảm-giác có khác, mà tư-tưởng cũng biến đổi rất to; nếu những cái đó mà đều có cái hứng thú chính-đáng thì cái thâu tâm lúc ấy sẽ có cái khoái lạc vô cùng. Còn cách tiêu-sầu thuộc về những sự du hứng như đánh cờ, diễn kịch, chuyện trò đều có chuyển được cái tư-tưởng của người; lại như hội họa kiến trúc, viên nghệ nhưng cái đó cũng có thể làm cho người ta khỏi được sự lo phiền, lấy không những là có quan-hệ đến cảm giác và tư-tưởng, mà lại còn quan-hệ đến cả tâm lý và vật-lý nữa. Lại còn trong những lúc vô liêu, hay những khi gặp có sự bất bình gì, nếu mượn những sự xướng-ca ngâm vịnh cũng có thể mua vui mà tiêu tán những điều sầu rơi trong lòng, đàn cũ như khi là đi qua một nhà tu, bỗng nghe tiếng vào vọng tụng niệm gì thì trong khi hoảng hốt không ngờ cũng hình như chuyển được cái ý buồn của ta.

Xét lại những sự đã kể trên đó đều thuộc về tâm-lý hay vật-lý, cảm giác hay tư-tưởng mặc lòng, đã đành rằng đều có công-dụng làm cho người tiêu sầu nhưng trong khi thi-hành những điều đó cũng phải nên cẩn-thận dự-phòng, chớ có nên phóng-túng làm liều thì lại có hại cho mình vậy.

Dư luận Nam-kỳ

Có du lịch mới biết thương quê-hương

Người biết thương quê-hương chẳng khác chim nên ở cả miền vực, thú miền rừng. . . ; cái thương ấy nghĩ ra không lạ gì mà cũng không nghĩa gì sâu xa cho lắm, chẳng qua là vì sự quen thuộc vậy thôi. Lấy sự miền ở, miền vực, miền rừng của loài chim, cả và thú mà suy, thì nghĩ sự thương quê hương của loài người, cái lẽ không khác nào; nói tóm lại: chim thương ổ, cả thương vực thú thương rừng người thương quê hương đó, tức là thương miền chốn cũ vậy. Nhưng lấy cái nghĩa rộng lớn mà bàn ra thì sự thương rừng, thương vực, thương ổ, của loài thú, loài cá, loài chim, không có nghĩa rộng lớn cho bằng sự thương quê hương của loài người, là bởi loài người bẩm được cái tính linh hơn trong muôn vật, nên chi cái thương ổ của loài chim, thương vực của loài cá, tương rằng của loài thú cái nghĩa thâm-thúy không thể bì kịp cái thương quê-hương của loài người.

Lấy sự thương quê hương của loài người để bàn thử ra, thì ai si cũng trông thấy được cái thương quê-hương của loài người không phải như thương ổ miền rừng của loài chim loài thú kia đâu.

Loài người mới sinh ra từ xưa, đường học-thức chưa mở mang, sinh đâu ở đó, ở đâu quen đó, không biết vui nhàn cái nghĩa giao-thiệp thương nhau là một giống một nòi, hằng năm ra vào cái lối quen chốn thuộc chỗ, thương mến lấy cái lối quen chốn thuộc đó vậy thôi; cái chỉ ở chốm ở xom của loài người từ mới sinh ra tưởng là thế ấy — dần biết quê-hương là nguồn gì. Suy việc xưa mà xét đến việc nay, thì đã thấy loài người sinh ra buổi nay, cái chỉ thương quê-hương, không viết mực nào trọng ra cho tất được; bàn mực từng thêm một từng, bàn mực từng nữa là thêm một từng nữa, — cộng thay lên thay à Chưa biết được cái chỉ thương quê-hương của loài người tương lai đây con ra thế nào nữa.

Ta tuy không rõ được mà chỉ mình ra cái tinh-thần thương quê-hương của những dân-tộc văn minh bên phương Âu-Mỹ thiết thật là dường nào, nhưng tưởng chúng ta đây có lẽ cũng phảng

Do Võ Phiến dựng cục bộ Petrus Ký (67–74) tăng cường chiều đứng chữ Việt. Đường

độ mà hiểu được cái bề ngoài của họ là sao nữa, nên không cần phải kể rạch ròi ra làm gì, để bàn qua cái tinh-thần thương quê-hương của dân ta coi ngày nay đã đến đâu cho biết, tưởng cũng là vấn-đề thiết-yếu của dân ta buổi này.

Ôi ! thương quê-hương ! thương quê-hương ! Nói đến cái chữ thương quê-hương, thì ta trông lại quốc-dân ta nay, cái chí đối với quê-hương, thương quê hương, đường bỏi còn ở ngoài một trăm năm nhẫn trước vậy, cái sự thương chưa có chi là mặn nồng, thâm-thúy như dân người ta — phần nhiều vẫn giữ lấy cái mục-đích thương quê hương đó là thương nhà, thương cửa, thương xóm, thương làng vậy thôi. Cứ tưởng rằng làm người không đi ra khỏi nhà, khỏi cửa, khỏi xóm, khỏi làng tức là thương quê-hương vậy. Ôi, đâu đợ đến cái mục-đích thương quê hương cao thượng như người ta ấy vậy.

Cứ theo cái sự thương quê-hương của dân-tộc văn-minh bây giờ mà sánh với sự thương quê-hương của dân ta, thì ta đã thấy sự thương quê-hương của dân ta vì hột cát, của người vì hòn nói vậy, không thấm thấp gì.

Ôi ! cái câu : « Nhơn ly hương tắc tiện, vật ly hương tắc quí » mà ta thường đọc từ xưa nay đó, làm trở ngại đường tấn-thủ của dân ta là dường nào ! không những cái ấy làm trở ngại đường tấn-thủ của dân ta thôi đâu, mà lại làm mất đi cái tinh-thần thương quê hương của ta là khác.

Thương quê-hương ! thương quê-hương ! làm sao mới biết thương quê-hương ? Cuồng luận thương quê hương là không đi ra khỏi nhà, khỏi cửa, khỏi xóm, khỏi làng, thậm chí vượt mặt biển từng non ra đến nước người, cũng là thương quê-hương vậy.

Thật vậy, « Đi cho biết đó biết đây, ở nhà với mẹ có ngày nào nên » thì ai dám nói rằng : « người ly hương là tiện ». Đi đi cho biết đó biết đây, nghĩa là biết người ta rồi ta mới biết ta — thấy người ta giỏi, ta mới thấy ta dở, thấy người ta nên, ta mới thấy ta hư, thấy người ta giàu, ta mới thấy ta nghèo, thấy người ta khôn, ta mới thấy ta dại v v... Ta thấy ta dở, tức là ta sẽ giỏi ; thấy ta hư, tức là ta sẽ nên ; thấy ta nghèo, tức là ta sẽ giàu ; thấy ta dại, tức là ta sẽ khôn. Suy thế thì ta đã rõ được cái chủ-nghĩa du-lịch của dân tộc bây giờ rộng thay ! lớn thay ! mà rồi cái tinh tuấn thương nước cũng do đó mà gây nên nổi. Đâu còn cái thương ngẫn ngẩn như chim thương ổ, như cá thương vực, như thú thương rừng mà không lia ra được đó vậy. Ấy vậy thì ta nên đi ; đi ra một tắc đường, học được một việc khôn, không đi làm sao ! đi cho rộng cái khuôn con mắt, đi cho rửa sạch cái cốt hủ lậu của quê nhà. Cái tinh-thần du lịch của người có trí văn-minh là thế ấy, chẳng những đi cho trở bộ làm giàu, trở dại làm khôn, mà thôi, lại đi cho biết được cái tinh thần tấn thủ của nhân loại bây giờ, biết được cái tinh thế mở mang trên mặt địa cầu bây giờ, mà nuôi nặng cái tâm chí làm người của ta để đối đãi với cái tâm chí làm người của người bây giờ, để cùng giao thiệp nhau trên cái võ-đài kịch liệt này, mới vui cho, đạo làm người, thế là phải, chớ sao — không cứ người ta ăn mặt ăn đường, mình nhăng ăn tiêu ăn ở mà vui nhau nỗi gì ! Ta phải có bề nẻm mặt nẻm đường, nhiên hậu ta mới biết ăn tiêu ăn ở đó là « cay xé ! » Tấm lòng thương quê hương cũng vậy : Ta có đi ra nước ngoài thấy công việc thi thố của người, thế nào là vinh vang, thế nào là sung sướng, thế nào là vui vẻ rồi ta mới biết buồn biết cực, biết hổ cho nước ta dân ta, rồi ta mới biết thương quê hương ta gắng gỗ mà chung cùng — làm cho nước được giàu, dân được khôn, cùng hưởng cái vinh vang cái sung sướng, cái vui vẻ như người ta vậy. Ấy vậy, nói rằng làm người biết trọng cái nghĩa du lịch, thì mới biết thương quê hương, tưởng không đến nỗi là lời qua đáng.

(L. T. T. V.) T. T.

VĂN UYÊN

Nhớ người ở Lạng-giang

Chiều hôm ngẫm cảnh đa thêm cảng.
Bảng lảng bên trời bóng tịch-dương.
Rủ rỉ đâu cành oanh học nói.
Lơ thơ góc bể nhạn kêu sương.
Mon lòn mây phủ hoa tàng thấm.
Sóng nọ sầu luôn mấy dặm trường.
Nay dẫu Lạng, Hà người có cách.
Bao nhiêu cảnh cũ nhớ cùng thương.

Hoàng-ngọc-Thành.

Thuật hoài

I

Mây vàng man mác nỗi xa xa.
Khiến khách nương song ngẫm nhớ nhà.
Nào lúc ngọt bùi khi sớm tối,
No người thơ rượu lúc vào ra.
Hương đưa vườn cũ hoa đua nhị,
Giấc lặng phòng xưa trướng đủa ló.
Tình-cảnh bấy dầu khơi biển cạch,
Tơ lòm từng đoạn rút bao qua ?

II

Đất khách trời thu mấy độ qua,
Nghĩ là ta lại ngọc cười ta.
Công danh hai chữ thăng nhường đen,
Thế sự trăm trò mất nấy hòa.
Vật giận càng dân dây thành thót,
Lấp sau cửa chuyện tiếng lũ loa.
Trăm năm còi thọ trời may đỡ,
Lão đão càng ai cũ thế a ?

Long giang, Vũ đức-Thành.

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 1er Juillet này, giá bạc ở kho Nhà nước định là 0 f. 75.

Nước sông — Nước sông vẫn lên dần dần, nhưng không lấy gì làm to như mọi năm, cũng nên mừng rằng luôn mấy năm nay ở Hà-thành ta không phải xôn xao lo về việc nước.

Quan Toàn-quyền đến thăm nhà dệt-tơ ở phố hàng Bạc. — Hồi 5 giờ rưỡi chiều hôm qua, quan Toàn-quyền Baudoin cùng quý phu-nhân có đến thăm nhà dệt tơ *Chuông vàng* của M. Lê quảng-Long ở phố hàng Bạc. Trong nhà dệt ấy dùng toàn những khung cửi An-nam, mà dệt được những thứ thơ lụa rộng khổ mà lắm nào trông cũng đẹp lắm. Cái cách nhuộm lại đáng khen nữa : ông Lê khéo pha thuốc được những màu trông không rợ, mà lại dùng được lâu bền không sợ phai.

Quan Toàn-quyền cũng quý phu-nhân có xem xét giờ lâu, cách đánh suốt, cách dệt tơ v. v., và có ban khen cho ông Lê-quảng-Long có công chấn chỉnh công nghệ nước nhà.

Quan Thống sứ sắp đi Sơn tây. — Mấy hôm nữa quan Thống-sứ Mourguillot đi kinh lược tỉnh Sơn-tây, nhân thế ngài sẽ gần Bắc-đầu bội-tinh để ngũ hạng cho quan Tuần-phủ Nguyễn-hữu-Ích.

Cái nạn nhà cửa đắt đỏ. — Chánh phủ Toàn-quyền bây nay vẫn lưu tình việc ấn định thể lệ bán lại những đất cái của chánh-phủ Toàn-quyền đã mua được trước, mục đích là để đem những đất cái ấy bán cho những người muốn tậu để làm nhà cho người Âu-châu ở được. Vì vậy ngày hôm nay quan Toàn-quyền Baudoin đã ký nghị-định đặt một hội-đồng để dự thảo một bản điều lệ về việc bán đấu giá mấy miếng đất ở Hanoi thuộc về công sản của chánh phủ Đông pháp.

Hội đồng ấy có quan tổng-trưởng sở Tài-chính, quan thổ-lý Hanoi, quan phó tổng-trưởng sở Trước-bạ, một quan Kiến-trúc kỹ sư, một quan Thẩy thuốc do quan Thống sứ Bắc-kỳ tuyển cử.

Sở Công-sản sẽ soạn địa-đồ chia các đất cái ấy thành lô theo như lời của hội-đồng ấn định.

Nghe đâu quan Toàn quyền lại có tư cho quan Thống-sứ để ngài ấn định với Hội-đồng thành-phố Hanoi cùng một lúc này cũng nên bán ít nhiều miếng đất công để làm nhà cửa cho người bần xứ ở, vì người bần xứ hiện nay cũng khốn về cái nạn nhà cửa đắt đỏ vậy.

Rước đèn. — Tối thứ hai 3 Juillet 1922 sẽ có cuộc rước đèn, họp tại tòa Đốc-lý và đi qua các đường phố sau này.

Đường Dominé, Amiral courbet, de France, Général Gallieni, Launarède, Bobillot, Paul Bert, Bờ hồ, hàng Bào, hàng Bồ, hàng Bát đàn, hàng Điếu, đường Bichot Maréchal Joffre.

Chương mĩ hội tinh. — Các nhà có tên sau này được thưởng Chương mĩ hội tinh (Ordre du Mérite)

Bội-tinh hạng bạc hạng nhì :

MM. Đặng-trần-Vỹ, buôn bán ở Bắc-ninh. Bùi mạnh-Hợp, tư-vấn nghị viên ; Vương vĩnh-Huy, chủ hiệu bán đồ gỗ ở Hanoi

Bội-tinh đồng hạng ba

MM. Lê-khắc Ruẫn tức Pierre quản lý đồn điền M. Courret ở Phúc yên ; Phạm đình Ngạn, nông-gia tại Chinê ; Nguyễn-Vinh, Thư ký đồn điền M. Guillaume ở Phúc-yên, Đỗ-v-Tư, chủ hiệu buôn gỗ ở Bắc-ninh ; Phan-v Lập chủ hiệu buôn gỗ ở Tuần-binh ; Trần-v-Trực, chủ công ty đệt chiếu ở Luật trung (Thái bình), Thạch quang Tiến buôn bán tại Bắc-ninh ; Bùi-v-Chu thầu khoán ở Bắc-ninh, Lai-v-Thê, chủ hiệu bán chiếu ở Bắc-ninh ; Phan-kim Bằng làm tại công-ty Lapicque ở Hải phong ; Tôn-thất-Sa, giáo sư dạy về ở trăng kỹ-nghệ Huế ; Ng-v-Tư, chủ hiệu bán đồ chạm ở Đồng-hới ; Ng công-Liên, Hương cả ở Châu-đốc.

Danh-dự hội tinh. — Quan Toàn-quyền vừa ký nghị-định thưởng Danh-dự hội tinh cho các viên chức các sở và các tư-gia có công cổ động trong cuộc công-chái Đông-pháp năm 1922. Danh-sách các ông được thưởng, kỳ sau bản quán sẽ đăng báo.

Nhà cầm đồ ở Nam-định. — Quan Toàn-quyền đã ký nghị-định kể từ ngày 1er Janv er 1922 trở đi giao việc trung nhà cầm-đồ ở Nam-định cho quan Đốc-lý thành-phố Nam-định do quan Thống-sứ cai quản, như vậy thì việc cầm đồ ở Nam-định từ nay cũng như ở Hanoi do Nhà-nước trung lấy.

Xin xem cho kỹ

Phần nhiều các ngài xem báo, thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu mua trái-phiếu, nên cho người nhà đem vẻ Hà-thành tìm bán ; đến khi về đi vu-vơ lại bán phải vào nơi « buôn đi bán lại », là nơi họ buôn rồi lại bán lại cho bản hiệu, nên bị thiệt thòi.... rồi viết thư về trách bản hiệu buôn bán không phân minh. Viết thư mà-cả một giá, mua một giá. Như thế là không phải lối bán biện, xin các ngài lượng xét.

Vậy từ nay trở đ , các ngài có Quốc-trái vô-danh bất cứ thứ nào, muốn bán được giá rất cao mà không đến nỗi hớ-hênh.... thì xin nhớ đem lại HOÀNG-XUÂN-LÃN là chủ hiệu « FONDERIE TONKINOISE » ở Hanoi, số nhà 39, phố hàng Quạt (Rue des Eventails) mà hỏi, đấy tính theo lời giá mua bán phân minh.

20/42 Kính bạch.

Mừng cho phong cảnh đến Ngọc-sơn. Bản-quán được tin rằng quan Đốc lý đã thương thuyết với quan Thống-sứ để nay mai đào cả những cột đèn trồng bên cạnh đền Ngọc-sơn và thảo những dây điện chẳng qua hồ mà mắc vào đường khác.

Nếu vậy thì nên mừng cho phong cảnh hồ Hoàn-kiếm lắm.

Còn cái cầu Thê-húc nữa, ông hội-viên nào mà xin bỏ được cái nước sơn đỏ chói-lói ấy đi thì cũng được việc cho thành phố lắm.

Ngạch các quan cai-trị. — M. De Possel, Deydier, quan phó cai-trị hạng nhất, trước ở Trung-kỳ về nghỉ tại Pháp, nay đã sang thì bổ thuộc quyền quan Thống-sứ Bắc-kỳ.

Kỳ thi tham tá phổ-thông. — Kỳ thi tham tá phổ thông trong hàng tư trước thì nay đã chấm xong. Cả thảy có 6 ông trúng tuyển là : MM. Lê-v-Sử Hồ-v-Thông và Trần-tiến-Thanh thư-ký ở Nam-kỳ ; Đoàn-văn-Nghĩa và Ng-tiến Độ thư ký ngạch tòa Sứ Bắc-kỳ và M. Tiến thư-ký Công chính ở Nam-kỳ

Tôi cần mua phiếu QUỐC TRÁI, mang về đâu, bất cứ năm nào. Xin đem đến nhà M. LÊ-ĐÌNH CẢNH, số 17, phố hàng Giấy (Rue du Papier), TÍNH GIÁ RẤT CAO. 3233

Tiền thưởng cho các tàu đánh cá. — Quan Toàn-quyền vừa ký nghị-định đặt một khoản tiền thưởng các tàu máy chạy bằng hơi nước từ 200 tấn tải lượng trở lên mà chuyên về nghề đánh cá tại Nam-kỳ

Việc bán cử tổng lý. — Quan Thống-sứ vừa ký nghị định chỉnh đốn lại việc bầu cử tổng lý, đại khái cũng theo như những lời bàn của Hội-đồng tư-vấn Bắc-kỳ ngày năm ngoái. Nhưng bản-quán tiếp được tờ nghị-định ấy thì trong một số sau sẽ đích đăng báo.

Sở Vô-tuyến-điện Bạch mai. — Trong tháng Juin sở Vô-tuyến-điện Bạch-mai nhận được 23.034 tiếng, và gửi đi 28 306 tiếng. Công là 51.340 tiếng cả thảy.

Thi tốt-nghiệp trường Cao-đẳng công-chính. — Trường Cao-đẳng công-chính thi tốt-nghiệp đã xong rồi. Các sinh viên có nhiều ông đỗ cả hai bản là Công-chính và Địa-chính.

Ban Công-chính

MM. Vũ-ngọc-Tiến, Ngô-v-Dương, Vũ-ngọc-Huệ, Lương duyên-Bằng Phan-lạc-Vị, Lý-v-Sam Đoàn - Quý, Pacar Bernard, Lê-v-Hộ, Trần-bích-Đào, Trương-v-Ký, Đào hay-Tài, Trần-quế-Phương, Đỗ-Huấn, Ng Tự, Bùi-đình-Dương, Trần-v-Nam, Trần-như-Hân, Hoàng-sách-Hiền, Đoàn-Cẩ , Ng-đắc-Giuẩn, Trần-mộng-Lan, Lưu-thế Ái, Chung đức Sốc, Phang-Hing, Ng-đăng-Kao, Lê-quang-Nghi Dương-v-Tỷ Ng-năng-Liên, Renaud Vũ-đình-Quỳnh Ng-đặng-Tư, Ng-đặng-Pha. Đỗ bá-Ứng, Đoàn-đình-Hệ.

Ban Địa chính

MM. Lương duyên-Bang, Vũ ngọc-Tiên, Ngô văn-Dương, Đoàn-Quý, Vũ-ngọc-Huệ, Lê-v Hồ, Ng.-Tự, Trương-v Kỳ, Phan lạc-Vị, Đỗ-Huấn, Trần-bích-Đào, Trần-quế-Phương, Lý văn-Sâm, Đào-hay-Tài, Trần-v-Nam, Ng. đạo-Thành, Ng. đăng-Kao, Pacar Bernard Ng.-đắc-Giuẩn, Ng. hữu-Dương, Bùi-đình-Dương, Ng.-v-Thông, Đỗ. đăng-Minh Lê-quan-Nghi, Trần-như-Hân, Hoàng-sách-Hiền, Charles Girard, Ng.-trọng-Nghi, Lê ngọc-Hoan, Ng.-năng-Liên, Dương-v-Tỷ, Đoàn Cẩn, Trương-ngọc-Mỹ, Lưu-thế-Ái Ng.-đức-Khôi, Phan-hoàng-Huyến, Ng.-đồng Hới.

Trong danh sách các sinh viên trúng tuyển tên ấy thì bản báo có nhận ra M. Dương-văn-Tỷ là lệnh-độ ông Dương-bá-Trạc biên tập viên tại bản báo và M. Lưu-thế-Ái là lệnh-độ ông Lưu-thế Điện chưởng-thư-ký ở tòa Luật-sư Hanoi. Bản báo mừng tất cả các ông tân khoa và có lời mừng rỡ ông Trạc và ông Điện. Hai ông đều có lệnh-độ đỗ cả hai bạn.

Thăng thưởng trong ngạch Thương-chính. — Kể từ ngày 1er Juillet 1922 trở đi, các viên chức trong ngạch Thương chính có tên sau này được thăng thưởng :

Lên thư ký ngoại hạng

M. Đạo-đức-Thành.

Lên thư ký thương hạng hạng nhất

M. Y-beou-Vand.

Lên thư ký thương hạng hạng nhì

MM. Mai-tuế-Phan, Lê-văn-Chí, Long-Kim.

Lên thư ký thượng hạng hạng tư

MM Ng -v-Tiếng, Thái-v-Minh

Lên thư ký hạng nhất

MM. Ng ngọc-Châu, Chu-v. Thống, Vũ-v-Nghĩa, Vũ đức-Vi, Lê-v-Ngọc, Ng.-v-Thái, Trương-v-Hoành, Lê-v-Phùng

Lên thư-ký hạng nhì

MM. Trịnh v.Đăng, Trần-v-Diệu, Ng-v-Kỷ, Huỳnh-v-Vuog, Ng-v-Nguyên Ng-v-Tuế, Ông-v-Cang, Ng v Thành, Lê phước-Tương Ng-đình-Huỳnh, Ng-hữu-Cao, Ng.-v Chương, Nguyễn-xuân-Chi Đỗ-đình Khoa, Ng bá-Phổ, Trần-hữu-Thành, Ng.-công-Thành

Lên thư ký hạng ba

MM. Ng-trọng-Giu, Ng-đặng-Viên, Bùi-Phong, Ng-v-Tiến, Diệp-xuân-Khe, Đinh-v-Canh Trần-ngọc-Trang, Phan-kỳ-Hòa, Ng-v-Cử, Ng-v-Phúc, Lý-đức Hanh, Trần Thực, Ng văn-Nghiêm, Ng-phước - Nhiêu Phạm-quang-Tá.

Lên thư ký hạng tư

MM. Dương-văn-Ý, Phan-kam-xuân-Vay, Lê-văn-Phi, Trương đang-Nguyên, Trần-xuân-Chất, Đỗ-vương-Trường, Ng-v-Hiến.

Lên thư ký hạng năm

MM. Ng trọng-Hoè, Phạm-đình-Long, Đặng v-Hiếu, Bùi đình-Mão, Trần-tại-Hiệp.

Lên chánh tùy phái hạng nhất M. Ng-gia-Tuấn.

Hưu-trí — Quan Thống-sứ vừa ký nghị-định đặt một Hội-đồng có quan công-sứ Louis tỉnh Hòa-bình làm chủ tọa và MM Bùi phát Trường, trí phó Hoài-đức (Hà-đông), Trần-trọng-Trạch, thương-tá tỉnh Nam-định làm hội-viên, để xét về việc cho M. Vũ-Luyện, trí-phủ hạng nhì và M. Nguyễn-gia-Mỹ, thừa-phái hạng tư về hưu-trí.

Ngạch dề-lao. — Ng. danh-Hoa, coi đề lao Hà-đông phải cách chức vì phạm lỗi nặng.

Cựu binh tá Ng.-công-Đoi được bổ thay, lương mỗi năm là 156 đồng.

Ngạch thừa phái. — M. Trần-nguyên Tiệp thừa-phái hạng tư ở Bắc giang nay đổi đi phủ Yên-thế (Bắc-giang) và kiêm cả chức thư-lục-sự tại tòa án đệ nhất cấp ở phủ ấy thay M. Ng.-tấp Quán.

Hòa tai. — Hồi 1 giờ rưỡi trưa hôm nay, ở làng Quan-thổ, huyện Hoàn-long, tỉnh Hà-đông, có phát hỏa lại nhà M. Trác làm thư ký tại sở Kiểm-lâm. May có nhiều người đến cứu thì ngọn lửa tắt được ngay, người không ai việc gì cả. Việc cháy xảy ra nghe đâu lại mấy người ở thuê đun nước mà bất cẩn.

Số thiệt hại vào độ 100 p 00.

BẮN SÚNG

Bắn một khẩu súng ban chim. Hai nòng hiệu « Hammerss » đạn số 12. Còn mới nguyên.

Hỏi tại bản-quán. 3286

Việc cải-mạng ở phố hàng vôi. — Trong một số báo trước bản quán đã nói rằng hôm thứ năm ở phố hàng Vôi có xảy ra một việc đám nhau đến nỗi chết người. Việc ấy nay đã hỏi rõ đầu đuôi như sau này :

Người bị đâm tên là Phoong và tên đâm người tên là Trần-v-Thân làm cu li tải hàng cho Đông-pháp Bưu-thương cục. Vì chuyện chi mà cải nhau thì chưa rõ chỉ biết rằng lúc bấy giờ hai tên cãi nhau ở phố hàng Vôi thì tên Phoong có thách tên kia đâm đi, chẳng dè tên Thân lấy dao đâm ngay một nhát vào ngách bên tay trái,

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

Bộ 62

TRUYỆN

MƯỜI NĂM VỀ SAU

(Dix ans plus tard)

tức là truyện

(Ba-la-gia-luân Tử-tước)

Soạn-giả : Alexandre Dumas
Dịch-giả : Nguyễn-Hải

A-tố lại nói :

— Tôi muốn vậy mà các ông trả lời ký dị như thế lần này là lần thứ hai rồi. Quan nguyên-súy vẫng mặt hay chăng ?

Câu hỏi của *A-tố* có vẻ rất chân thật, mà đáng bộ *A-tố* lại rõ ra người ngay-nhiên một cách rất thật thà, nên ba viên tướng sĩ đưa mắt nhìn nhau. Ba người đường như đã đồng ý với nhau, viên trung-úy mới hỏi *A-tố* rằng :

— Vậy, thưa ngài, ngài thật không biết quan nguyên-súy ở đâu ?

— Điều này thì tôi đã trả lời với ngài rồi, thưa ngài.

— Phải, nhưng ông đã trả lời một cách không thể nào tin được.

— Vậy mà là sự thật. Ở các ngài. Những người vào bậc với tôi này thường không nói dối bao giờ hết. Tôi là người qui-tộc, tôi đã nói với các ngài rồi : mà khi tôi đã đeo gươm bên mình tôi, tôi chỉ vì quá phong-nhã mà để gươm tôi lại trên bàn này hôm qua, nay gươm cũng vẫn còn ở đó, thì các ông hãy nên biết cho rằng không có kẻ nào nỡ nói với tôi những điều tôi không nghe được cả.

Viên trung úy thấy cái cách điềm đạm và cái vẻ cao qui của *A-tố*, thì cũng phải giữ lễ hơn chút nữa mà rằng :

— Không, thưa ngài . . .

— Thưa ngài, tôi đến đây để mật nói với quí nguyên súy những việc quan trọng. Trước mặt quân lính của các ngài quan nguyên-súy có dặn tôi chớ lại tâm ngày nữa ngài sẽ trả lời cho tôi. Tôi có trốn đi chăng ? Không, tôi chờ ở đây.

Viên trung-úy hỏi to rằng :

— Quan nguyên súy có dặn ngài chờ tâm ngày ?

— Quan nguyên súy có nói với tôi như vậy, thưa ngài. Tôi có một chiếc tàu bỏ neo ngoài cửa sông kia, hôm qua tôi đã có thể trở được tàu mà kéo neo đi rồi. Vậy mà tôi còn ở lại, thì đó chỉ là tôi muốn làm theo ý quan nguyên-súy đó thôi.

Viên trung úy quay lại nói nhỏ với hai viên đại-tá rằng :

— Nếu nhà qui phái nay nói thật thì còn có hi-vọng. Có lẽ quan nguyên-súy đi ra tỉnh một việc gì bí-mật lắm, ngài mới sợ tiết lộ mà giấu cả với chúng ta.

Rồi quay lại nói với *A tố* rằng !

— Thưa ngài, lời ngài khai đó rất là hệ trọng ; xin ngài phát thệ cho.

A-tố trả lời rằng :

— Thưa ngài, tôi sinh-trưởng trong một xã hội, lời nói thường cũng đủ coi như những lời thề thiêng liêng nhất được.

— Nhưng lần này, thưa ngài, cái tính thế hệ trọng hơn hết thảy những lần khác. Vì chúng vận-mệnh của cả một đạo binh đều do ở một lúc này.

Xin ngài hãy nghĩ đến cho rằng quan nguyên-súy biến đi đâu mất, chúng tôi đang phải tìm tòi. Sự này có tự nhiên chăng ? Có tội ác gì trong đó hay chăng ? Chúng tôi có phải đi tìm cho đến thấy hay chăng ? hay chúng tôi phải kiên tâm mà đợi ? Lúc này đây, thưa ngài, mọi sự đều là tùy ở lời ngài sắp nói.

A-tố trả lời rằng :

— Thưa ngài, ngài hỏi tôi như thế thì tôi chẳng còn phải ngần ngừ. Phải, hôm qua tôi đến đây để nói chuyện kín với quan Nguyên-súy *Môn-cơ* và để xin với quan nguyên-súy trả lời cho tôi về chút lợi quyền riêng. Phải, quan nguyên-súy hẳn là vì trước một ngày đại trận không thể trả lời ngay được, ngài mới nói với tôi ở rốn lại tâm hôm trong cái nhà tôi ở, trong tâm hôm ngài sẽ tiếp tôi. Phải, bấy nhiêu điều đều thật cả, tôi xin thề trước Thiên Chúa là chú cho cuộc đời tôi và cuộc đời của các ngài.

A-tố nói bấy nhiêu lời có vẻ rất cao sang, rất trầm trọng, ba viên võ tướng đã gần hết bụng tin rồi. Tuy vậy, một viên đại tá lại cố gạn một lần cuối cùng nữa :

— Thưa ngài, bây giờ chúng tôi tuy đã thật tin những lời ngài nói là thật rồi, nhưng trong việc này cũng có một điều bí mật dị kỳ lắm vậy. Hôm qua, có một bọn thuyền chài người ngoại quốc đến đây bán cá, chúng tôi có cho bọn ấy ở với quản lính *Tô-cách-lan* nghĩa là trên con đường quan nguyên-súy với ngài phải đi qua để đến nhà tu. Có một tên thuyền chài cầm đèn theo hầu quan nguyên súy. Vậy mà sớm hôm nay cả thuyền lẫn bọn đánh cá đều bị nước triều ban đêm trôi đi dần mất cả.

— Tôi không lấy sự ấy làm lạ ; vì những người ấy không phải là nhân của ta mà.

— Không, nhưng tôi xin nhắc lại, chính một người trong bọn đó cầm đèn cho quan nguyên-súy và lớn-ông đây vào trong bằm nhà tu. *Bích bạ* lại đã nó chắc với chúng ta rằng quan nguyên súy có ý nghĩ ngờ những người ấy. Mà ai là người đám nói chắc rằng bọn thuyền chài ấy không thông đồng với ông ấy ; mà cái thổ đoạn bọ làm xong, ông đây thật là người can đảm mới ở lại cho ta trông thấy mà chắc dạ và để ngăn cản cho ta không biết lối tìm tòi.

Hai viên võ-tướng kia lấy những lời nói ấy làm quan tâm lắm. *A-tố* nói :

— Thưa ngài, ngài cho phép tôi nói rằng ngài thuyết-lý như vậy, bề n, cũng xem ra thì có thể thật lắm được, nhưng đối với tôi đây thì những lời nói của ngài thật không chính đáng chút nào, ngài nói rằng tôi ở lại đây là có ý làm cho các ngài khó sự tìm tòi ; nếu vậy thì tôi đây cũng nghĩ ngờ như các ngài, tôi xin nói với các ngài rằng : Phải, trong việc này tất có điều quái-dị, các ngài không nên ngồi yên mà đợi, phải ra công công sức mà tìm. Tuy các ngài, tôi là tù-nhân của các ngài, vì lời nói của tôi hoặc vì cách nào khác cũng được. Cái danh-dự của tôi có liên can đến việc quan nguyên-súy vắng mặt này, ngài đã có bảo tôi đi, tôi cũng trả lời rằng : Không, tôi ở lại.

— Và nếu các ngài có hỏi ý-kiến tôi, tôi xin đáp rằng : Phải, quan nguyên-súy tất mắc phải mưu gian gì cả, mà chính ngài sắp đặt nên mọi sự xảy ra. Những điều *Môn-cơ* nguyên-súy đang làm bây giờ, nguyên-súy vẫn thường làm. Chẳng tôi huyễn nào lên là chẳng tôi lầm lỗi ; vậy chúng tôi phải giữ sao làm khỏi vì một sự nhất gan sau này quan nguyên-súy tất cho là trọng tội, mà làm cho lộ cái tin ngài vẫng mất, có thể khiến cho mất cả trật tự trong quân ngũ. Thế là quan nguyên-súy tỏ lòng tin cẩn bọn ta không biết, dường nào, ta phải làm sao cho xứng đáng với lòng tin cẩn ấy...

(Còn nữa).

14 Juillet!

Nhân dịp nay mai đến ngày hội kỷ-niệm 14 Juillet chắc các quí-khách ở các tỉnh xa thế nào cũng qua chơi Hanoi một vài hôm; cho nên bản-hiệu không dám quản công mà đã sửa soạn các chỗ ngồi chơi, các buồng cũng đành rất là trang nhã và đem hết những thứ đồ ăn ở bên Tây mới gửi sang để thừa-tiếp các qui-khách.

Photo
« THUỴ-KÝ »
15, Rue de la Citadelle, Hanoi

HỠI KẺ PHẢI ĐAU

Mấy hôm các người Nam-Việt phải đau nguực, phải tạo mồ, phải đau khi quốc mà đã chữa thuốc không phải đường, hoặc là đã không chữa chạy gì cả, nay hỏi những người phải đau khi quốc đã khỏi miệng, hoặc phải đau ở phổi, nay hỏi các người phải chứng ho, nay tôi khuyên các người nên cứu-nguy đi.

Bệnh đau phổi, trước khi tôi đã bảo là một bệnh rất nguy-hiểm, bệnh ấy là một bệnh truyền tội nguyên-thủy. Nghĩa là ai có bệnh ấy thì truyền cho con cái, truyền cho cả một đời người nọ sang đời kia không song được bao nhiêu và phần nhiều không sinh đẻ được.

Lời tôi nói đây quan trọng thế nào các người cứ hỏi những " Nếu có tránh mà không chữa đi, thì trong 10 năm, hoặc 100 năm sau giống Nam-Việt tiêu diệt mất, vì người có bệnh lao thì sinh ra phổi-yếu con cái phần nhiều không sống được. Người có bệnh ho mà có thể sinh con để cái được, thì chỉ sinh con cái yếu ớt, gầy mòn thôi.

Hỡi người Nam-Việt nếu các người không muốn giống Nam-Việt tiêu diệt, nếu các người không muốn giống Nam-Việt tiêu diệt đi, thì chữa bệnh đi một được.

Vậy các việt thuốc cho bệnh Rào-chi MONTÉS số 54 *Paul Bert Hanoi* mà hỏi mua một lọ BRONCHOSEDUM giá là 9 hào. Sang và chiều trước khi ăn cơm, thì nhỏ một thìa xúp-uống một lọ, thì ít lắm khỏe mươi và hết dạ.

BRONCHOSEDUM
Một lọ. . . . 0$ 90

Rượu Tonique Tonkinois vừa bổ, vừa ngon
Giá một thùng là 24 25

ĐẮT GẦN CẢ THU
Một lít. . . . . 12$ 00
Từ từ 1$ 00 đến 2$ 00 (tuỳ theo giá bạc kho Nhà-nước lên xuống)

Thuốc chữa bệnh hen rất thần hiệu
(SIROP N)
Một chai. . . . . 1$ 60

Thuốc viên bổ huyết « Pilules Pinck »
Một lọ. 4f. 45
Độ 0$ 70 đến 0$ 80
Sáu lọ. . . . . 24 f. 50
Độ 3$ 90 đến 4$ 00;

Thuốc nước bổ huyết
« LE PEPTO KOLA ROBIN »
Một lọ. . . . . 11 f. 50
Độ 1$ 70 đến 1$ 80

LE SIROP D'HÉMOGLOBINE BYLA
Thuốc (mán-bô) bổ huyết
Một lọ. . . . . 11 f. 40
Độ 1$ 80 đến 1$ 90

CACHETS ANTIGRIPPES
Trị bệnh sổ mũi, cảm mạo, cảm grippe, bệnh cảm về mùa rét, thường hay hai ngươi bị bệnh grippe, nhiều người phải chết trong vài ngày thì chết.

Ai có người phải bệnh ấy nên đến bản-hiệu mua 3 viên thuốc antigrippes. Thuốc này rất thần hiệu đã cứu vô số người rồi đấy biết không.

Giá bán mỗi viên một hào

Cách dùng: trước 3 giờ đồng-hồ nặng một viên rồi uống nước rõ nóng, đắp chăn cho ra mồ hôi. Hễ càng ra được nhiều mồ hôi càng mau khỏi, nếu muốn cho chóng ra mồ hôi thì uống rõ nhiều nước nóng và ở người cho nóng đến 1 giờ chỉ trong 24 giờ là khỏi.

Bào-chế MONTÉS, 54 phố Paul-Bert, Hanoi

RẤT CÔNG-HIỆU!

Thứ thuốc Hồi-Nách của bản-hiệu chế ra thực đã chữa được nhiều người khỏi và đến nay mới nghiệm ra rằng mỗi người chỉ soa đến hết một hộp là phải khỏi:

Mỗi hộp giá là. . . . . 1$00
Gửi đi các tỉnh, cả cước. 1$80

Ai muốn mua, xin cứ đến hoặc viết thơ về bản-hiệu như sau này:

QUẢNG-TẾ
Số 8, phố hàng Bè (Cau-bè)
(Rue des Radeaux) Hanoi
2029

Quan Đốc-tờ Bi cir-man
Y-khoa Tiến-sĩ
Chuyên trị về các thứ bệnh:
Bổ sinh, chứng bệnh đàn-bà cùng con-cái, các chứng tái trẻ con. Bệnh đau mắt, bệnh giang mai nổ bệnh ngoài da cùng nhiều các thứ bệnh khác, vân vân..
Phòng khám bệnh ở cần cuối phố Gia-long số nhà 33. Bắt đầu từ 1 giờ đến 4 giờ chiều. Ông nói số 214
2041

PHÒNG-THĂM BỆNH
CỦA QUAN
Y khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thường trú tại Sở Quan Đốc Sở Mật thám
Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Paris Pey Rabat Casablanca Port Said
Ai cần đến
Ngày 4 tháng, hễ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh đàn bà, trẻ con
Phòng thăm bệnh tại **ĐƯƠNG GIA LONG, 23.**
KHÁM BỆNH : Giá 5 đồng một lần
2054

Trợ-Thiên-đường

Phố Hàng Lọng, số 70
Phòng giấy ở Hàng Phèn, số 29
(Rue du Vieux Marché)
Hanoi

Bản-hiệu mới xin được phép chuyên-trị, về việc khôn kỳ cứ đủ các thứ đó và các thứ ăn nhạc cho thai. Lại có một môn thuốc đã thí-nghiệm quan trị huyết, cắt nó đau, tinh, và một môn khác lấy thổi việc kỳ thai rất là hoàn-toàn, mà tuổi và việc hiết thai rất là bảo-tồn.
Tính giá rất rẻ. Cho người ở xa muốn mua bản-hiệu cũng xin nhận.
2063

Ngài nào có phiếu quốc-trái hoặc phiếu cờ phần hay trái phiếu của các hội Công-Thương khác muốn bán thì xin mời quá-bộ lại hiệu tôi xin tính giá thiệt cao vì có người cần đến nhờ tôi mua hộ nên được giá hời lắm lắm.

Này kính bạch,
ĐỨC-LONG Thương cục
Số 90 Phố Mã-Mây Hanoi
(Tonkin)
2054

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
Mấy nói số 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 34 năm chuyên nghề làm các thứ quạt hòm, công, chấn-song bằng tre mo. Được nhiều ông khen của nhà nước.

Hàng tốt, giá công hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mới chiếu cố.

2045 **MẠO-THỊNH kính cáo.**

MỚI XUẤT BẢN

Một quyển tiểu-thuyết lối mới « Duyên Nghiệp Lý Mai » có nhiều tranh ảy tốt Giá 0$18 Bán ở các hàng sách.
2080

Cu-li-xe bóc lột Báo *Courrier d'Haiphong* có đăng tin:

« Các báo quán Tây Nam đã nhiều phen nói đến nỗi đồng việc giao xe cho bọn cu-li xe rồi. Đêm hôm khi hồi 10 giờ, một ả ca sương là Thị-Chúc lại bị một tên cu-li xe cao-su bóc lột ở gần Văn-miếu. Có dân tới sức không cứu sống tên cu-li lộc hết những đồ tư-trang. May có một người lính Annam nghe tiếng ả kêu, liền chạy lại cứu và đưa ả về nhà.

Còn tên cu-li thì vứt xe bỏ đó mang đồ bóc lột đi thẳng. Ở trong các phố Annam thường hay có những việc trộm cướp như thế luôn, vậy tổ-tuần-cảnh nên canh phòng nhất ở trong những phố tối tăm mới được ».

Cướp — Đã hai hôm nay, ở làng Quan-nhân gần nơi hè bắt cóc xảy ra một việc cướp. Một bọn sáu đứa đánh và đạp giết một người đàn bà là Thị-Hến vì không chịu đưa tiền khôn hòm cho chúng nó. Một người làm ở công-ti Xe-điện và ba người làng nữa ở ngay lấy chạy lại cứu và đuổi bọn cướp thì một thằng ngã xuống nọ, bị bắt ngay.

VIỆC BẮC-KỲ

HÀ-ĐÔNG

Mông ân vô lộ — Ông Nguyễn văn-Xuân là quản-lý hội Đại lịch ở phủ Khoái-châu (Hưng-yên), quán làng Thịnh-hảo, thôn Lương-miến, huyện Hoài-long (Hà-đông) vì đã có công trong nông-giới nên vừa được Chính-phủ tư thưởng hàm Hàn-lâm viện trước-tác. Bản quán có lời mừng ông Nguyễn-Xuân được mông thưởng như vậy thật là đích đáng.

SƠN-TÂY

Rán hại người. — Tên Lê-v Xuân làm cai Lục-lộ, tối xuống ao rửa chân tay, bị rắn cắn mà không biết, đến sáng mới sưng tấy phát bệnh lên mới biết thì đã chậm quá quan thầy thuốc có cho các thứ thuốc, song không thể cứu được đến qua rưa thời chết.

Trí dục và thể dục — Ông Phan-xuân-Đại là thanh-tra công chính, chứng mấy ông đi Thể-dục nói làm đoàn xin quan dân lính cho phép mở một hội tựa như hội Tri-tri, hội Khuyến-học mà lại gồm cả hội thể dục vào nữa để các ông làm việc, bọn thợ-thuyền có chỗ học tập về trí dục và thể dục học đến học sách tiến khiến thanh nhã mà lại bổ ích.

Cái ý-kiến của các ông rất hay và đáng khen là nhường nào! Mươi năm về trước, tỉnh ta đã lập ra hội Tri-tri sau lại bỏ mất. Nay các ông lại xướng lập lên mà cái mục đích lại có ý rộng rãi hơn, thì ai đã có chút nhiệt-thành về việc tiến ích lại không hoan nghênh cái ý kiến hay.

Các ông xướng lập việc này đã có lỗ ý cùng quan tuần-phủ thì ngài lấy làm vui lòng mà giúp đỡ và ngài hứa sẽ lấy tài lực mà đỡ một phần nhơn trong lúc buổi đầu khó khăn.

Chúng mấy hôm nữa sẽ có đạt giấy mời tất cả các ông làm việc đến bàn bạc mọi điều cho chu tất và lập điều lệ.

Xin chúc hội các ông chóng thành lập.

HẢI-NINH

Lễ phát phần thưởng tại trường Hà-thanh. — Trường Hà-thanh thuộc về canh Tân-yên, tỉnh Hải-ninh, tuyển từ trước là trường công-sự lấu tranh lụp thụp giữa bầy cậu học-sinh học lớp Hội-đồng kia, tận sơn bẩn, nhà trường đã mất, về đồng-sự phải tạm dạy ở chùa làng.

Sang năm nay, nhà nước đổi làm trường Pháp Việt, bổ M. Phạm-huy-Nghi về làm chưởng-giáo. Tuy nhà trường chưa làm phải tạm dạy ở đình làng mà số học-sinh nay đã chẵn bốn mươi. Vừa rồi nhân dịp nghỉ hè, M. Nghi có xin phép mở ra cuộc phát phần thưởng để khuyến khích học-sinh. Có xin phép quan trên mở ra cuộc lạc quyên trong bổng đi tây tiền qua thêm sách vở bút mực phát cho học-sinh. Ông Nghi khởi xướng ra sự công ích lấy, các chức dịch tuần nào trong tổng ai nấy đều vui lòng hoan nghênh, cho nên cuộc phát thưởng nay được trọng thể lắm.

Ngày 10 Juin lại đình sở đã thấy trang hoàng lộng lẫy nào treo đèn kết hoa, nào đất là cắm cờ, bóng cờ sắc bay phấp phới, tiếng trống vang lừng hàng tổng, cái quang cảnh nhôn lấy chẳng khác gì ngày hội vậy.

Đến tối các cậu học-sinh rước đèn đi quanh trong làng, tiếng pháo chen lẫn với tiếng trống và tiếng hò reo rất một vang. Cuộc phát thưởng và cuộc rước đèn ở chốn này chưa ai từng thấy bao giờ, cho nên tư nam phụ lão ấu ai nấy đều nô nức nhau đi xem.

Hôm sau (11 Juin) hồi 8 giờ thì các bực thân hào chức dịch và cha mẹ học-sinh đã đến chứng kiến lễ phát thưởng rất là đông, trong đình ngoài sân chật nich những người đến xem. Đến 9 giờ 30 thì quan quản-lý đến chủ tọa.

Khi cử tọa ngồi đâu vào đấy rồi thì ông giáo sư gọi danh sách học sinh theo thứ tự v. v. ngồi, cậu nào cũng ăn mặc chỉnh tề, mặt mày non bớt, có vẻ vui mừng.

Đoạn ông giáo sư đứng lên đọc một bài diễn văn bằng quốc-âm khá dài; đại khái ông cảm ơn quan chủ tọa và các bực thân hào chức dịch đã đem nhũng-ân quyên vào cuộc phát thưởng này và lại hạ cố đến chứng kiến đông như vậy.

Sau ông cụ tụng công đức Chính-phủ khai hoa cho quốc-dân ta. Ông lại nói về cái mục đích sự học ngày nay và khuyến khích dân bản hạt nên khuyến nhưng về đường tân-học để cho kịp thời nên-nỏa.

Sau nữa ông khuyên nhủ các cậu học-sinh nên chăm chỉ sách đèn và giữ gìn vệ-sinh trong mùa nóng bức này v. v. học xong, cử tọa đều vỗ tay hồi lâu, rồi phát thưởng cho học sinh.

Quan tại-lý đứng lên nói mấy câu khen ông giáo Nghi đã làm được cuộc vui vẻ này, ngài lại khuyến dân nên mau kíp làm học-đường và có con phải cho đi học. Ngài nói dứt lời thì tiếng pháo nổ liên thanh, mỗi đến 11 giờ mới giải tán ai nấy đều vui về và ngợi khen ông giáo Phạm-huy-Nghi đã nhiệt thành khuyến khích.

Hồi 3 giờ chiều hôm ấy, quan Đại lý lên dẫn chánh phó lý đi cắm đất làm học-đường. Nghe đâu sẽ làm theo như kiểu nhà nước đã định.

Vậy tôi mong rằng đến kỳ khai trường này, học đường sẽ làm thành và số học-sinh tăng tiến hơn lên.

Mong lắm thay!

Nguyễn-văn-Khôi
Nghị viên Hải-ninh.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT-NAM
金 寶 南
BIJOUTERIE — ORFÈVRERIE

NAM-BẢO

Ci-devant 16, Rue de la Soie, 16 — Hanoi

CHẾ-TẠO : — Vòng, xuyến, hoa, nhẫn, giây đeo đồng hồ, giây truyền, đồi giây, cân 6, cân bạc, vỹ thu cân, hộp thuốc lào, vỏ điếu, v. v... bằng vàng đồng tuổi đồng cân và tuổi bạc nào Có nhẫn thợ khéo để làm không ăn các qui khách chắt lối-rỉnh.

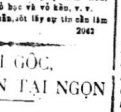
BÁN : Vàng điệp Vinh thịnh-long một đồi thực đồ cảo mới, ngọc-thạch, giây đeo trẻ em, giây kim-khánh giây kim tiền, đồ ăn trầu quí và bạc và vỏ kèn, v. v.

Buôn bán chắc chắn, nói lấy sự tin cậy làm gốc.
2042

BUÔN TẠI GỐC, BÁN TẠI NGỌN

Có lời kính đạt để Quý-khách biết Công-ty chúng tôi mở xưởng tại Hải-phòng làm đủ các thứ ghế máy kiểu « Thonet »

Chaises
Canapés
Fauteuils
Rocking-chairs
Porte-manteaux
Tables et Lits

Quý-khách ở ra cần làm mẫu, mua buôn lắm mua ít xin viết thư cho Công-ty chúng tôi sẽ gửi ngay kiểu-mẫu và giá-cả để các Quý-khách biết

Marque "LION"

NAM-TÂN
66, Boulevard Bonnal, 66
HAIPHONG
2062

NHÀ-ĐỂ MỚI

70, Phố Hàng-Đồng, Hanoi

Nhà Đẻ quan Docteur PAUCOT có 60 buồng, sạch sẽ, tĩnh mạc, đèn máy, độ dùng như phòng khách Ô-tân, có người hầu hạ nước nôi, giặt-giũ và phát áo lọt lòng, sữa, chai nước nóng cối và có lễ, có xiêm.

Sự trông nom lại có hai bà Sages-femmes đã từ chức rồi là bà Phạm-thị-Lý và bà Ng-thị-Yến ở hẳn trong Nhà-Đẻ hàng Đồng để đỡ đẻ và tiếp dãi các bà, mà tôi ngày nào cũng lên, thăm bắt mạch khai đơn cũng không lấy tiền. Bà nào muốn tiện mời về đỡ ở nhà cũng được.

Ai bằng huyết, tiểu-tiện buốt bạch, hiếm hoi muốn chữa để vào chữa cũng được (năm riêng). Xin mời lại xem và hỏi cách thức.

Mỗi bà một buồng 10 ngày. 6$00
Mỗi bà một buồng, 10 ngày. 10.00
Mỗi bà một buồng, 10 ngày 15 00
Mỗi bà hai buồng 10 ngày. 20.00

Ra vào tự do
2057

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui khách xem báo thấy có hàng cao-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà làm ra không đặt được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài chớ lấy đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ:

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đông-bộ ba chuồng mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi

CÁC CUỘC ĐI XEM

然 SẢN NHIÊN 祭

Tối thứ bảy:

HOÀNG LƯƠNG NHẤT MỘNG

Giáo sang phá quỹ một giác chiêm bao. La một tích rất có giá trị, chẳng những vui trò mà lý thú suốt từ đầu chí cuối, mà cái ý cao thượng lại đủ làm cương rất qui bảo cho những kẻ chỉ khư khư vào đường tham danh trục lợi.

Tối chủ-nhật:

XÚ DIỆN Ố NGA MY

Ngọc-thổ vâng lệnh đi đâu-thai, Xích-hầu tranh đi không được đem lòng thù oán bỏ nhà sang nam ra lâm chuyện lôi thôi, nhưng kết cục lại xử diện vẫn hoàn xử diện, ma nga-my chẳng lôi nga-my.

Tối thứ hai:

NAM - VIỆT TIẾT PHỤ

Sự tích nước nhà, thực nên xem lắm

CINÉMA PALACE

(Nhà chiếu-bóng lớn phố Paul-Bert)

Tuần lễ từ thứ tư 28 đến thứ ba 4 Juillet 1922

Ba buổi ban ngày thứ năm và chủ nhật chớp lúc 3 giờ chiều, thứ bảy chớp 5 h. 30

CHƯƠNG-TRÌNH

THỜI-SỰ « ÉCLAIR »

Các việc lớn trong thế giới

Rất hay! Rất lạ!

QUANG-MINH HOÀNG-HẬU
REINE LUMIÈRE
Thiên thứ nhất

Nghỉ

BẮT CHO DON CARLOS LÊN NGÔI
HỒI THỨ I, II và III
(Còn nữa)

Từ 1er Avril giờ đi
Ngày nào cũng có nhạc, chỉ trừ tối thứ hai và chiều thứ bảy

NHÀ BÀ MÙI

Số giây nói 218

Nhà bà mùi cho thuê các thứ xe ngựa, điện giông rằng « M Tạ-duy-Tư » ở phố Francis Garnier, số 13, Hanoi, mới mua lại của M. Aviat ở phố hàng Vôi, các thứ xe ngựa đẹp, bánh caoutchouc cho thuê đi, hay đám cưới thời Sais mặc quần áo chỉnh-đốn thời lễ lắm đám cưới. Qui-khách muốn thuê, xin mời đến bản-hiệu nhà Bà Mùi, ở phố hàng Lọng, số 46, (Route Mandarine).

Có đông các thứ xe mới và chữa, và bán yên ngựa tốt xe.

Này cáo-bạch
229 Quản-lý, M. Tạ-duy-Hiền

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được báo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy nếu Hiệt-quí ông nào mua thì gửi tiền cho; hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. ❦ Mua báo thì tính từ ngày mua hoặc tháng một tháng tây trở đi cho gọn.

ÍCH-HỮU THƯ-XÃ

Tổng-quản ở số 18, Phố Mã-Vỹ
Ăn-quán ở số 48, Phố Hàng Bồ } **HANOI**

ĐIỆN-THOẠI SỐ 167

Thưa các Ngài,

ÍCH-HỮU THƯ-XÃ chúng tôi đã mua được cái nhà in ĐẠI-PHONG-DỰC-KÝ ở phố hàng Bồ, số nhà 46, kể từ ngày 4 Mai 1922 mà đi thôi chúng tôi nhận nhà in ấy làm của thư-xã; chúng tôi lại mới nhận được máy in chữ in ở bên Tây gửi về nữa, thực có thể làm được hết các việc in. Vậy xin các Ngài có dùng đến việc in sách vở, thư thiếp, giấy má gì thời xin gửi thư cho Bản-xã chủ-nhiệm là:

M. TRẦN-QUANG-HUY
Directeur de la Société ÍCH-HỮU THƯ-XÃ
HANOI

DẦU BẠC-HÀ TỐT THƯỢNG HẠNG

Thứ dầu bạc-hà này do người Đại-pháp chế ra, chữa các bệnh nhức đầu, đau bụng, tê thấp rất là thần-hiệu

Dầu đựng lọ nhỏ, lại có cả vải cao su bao kín nút, không khi nào hề được.

Mỗi lọ chỉ đựng có ba grammes dầu mà thôi.

Giá bán rất rẻ.

Nên nhận kĩ dấu-hiệu là « HAI CÂY » (DEUX PALMIERS).

2051

華 PAO-VA 寶

號 八 廿 牌 門 舖 蒲 行 內 河 京 東

Làm và bán đủ các đồ vàng bạc, như: vòng, xuyến, hoa, hột, khuyên, nhẫn, v. v.....

Bán các đồ ngọc và hạt châu rất qui ở bên Tàu tải sang, đồ sứ, đồ cổ, đồng hồ, nhơn kinh, v. v.....

Làm thực tốt — Giá phải chăng

Xin Qui-khách chiếu cố đến:

Phố hàng Bồ, số 28 — Hanoi

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67–74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ rolling của Cornell

THƯƠNG GIỚI TÂN VĂN

Ngày 1er Juillet 1932

Giá bạc

Kho Nhà-nước. . . . . 6 f. 75
Nhà Ngân-hàng . . . . . 6 . 75

Tàu tới tàu đi

Tàu *Commissaire Pierre Cog* ở Haiphong sẽ chạy đi Thượng-hải ngày 28 Juin.

Tàu *Amiral Ponty* ở Colombo đã chạy đi Singapore ngày 16 Juin.

Tàu *André Lebon* đã chạy sang Đông-Pháp ngày 2 Juin.

Tàu *Ambolse* ở Marseille đã chạy sang Đông-Pháp ngày 16 Juin.

Tàu *Amiral Latouche Tréville* ở Colombo đã chạy đi Singapore ngày 16 Juin.

泰 LỢI-THÁI 利

BÁN ĐỒ VÀNG BẠC
104 Rue des changeurs Hanoi
(Trước ở số nhà 110)

Bản-hiệu chuyên nghề đã lâu năm, buôn bán thực thà, được nhiều quí khách chiếu cố, đã thành nền nếp, nên có thể bán được nói giá hơn mọi nơi. Hàng bán có đơn nhận vàng đủ cân đủ tuổi, dù các ngài thân hành lại, hoặc gửi thư về, bản hiệu cũng theo thời-giá mà tính rất phải chăng.

2049

Nước hoa vệ-sinh mới sang

Kính trình các quý-khách biết rằng hiệu tôi bán thứ nước hoa Jean de Paryс gọi là Arôme des Fellahs dùng để ướp thuốc-lá, thuốc-điếu, tu xì-gà.

Lại có bán đủ các thứ như sau này: nước gội-đầu, cà-rem, phấn, xà-phòng thơm, vân vân.

Bán tại hiệu VŨ-QUANG-PHÚC
Thêu-khoa
48, Phố nhà Thờ, cả, Hanoi
Độc-quyền Đại-lý Bắc-kỳ.

Bán cắt và bán lẻ, giá tính phải chăng.

2068

VẢI BÁN CĂN

Hiệu V. Demange bán vải ở phố Ngõ-Trạm Hanoi, mới nhận thêm được các thứ vải miếng bán căn như là: lãng thâm, vải mộc và chúc-hầu trắng, giá hạ xin các qui khách chiếu-cố. 3189

Đồ chạm, đồ sơn, kiểu mẫu sành,
Ai làm nên đến hiệu An-bình.
Bôn tư, nhà tại hàng Bông nọ,
Mừng nước ta nay kỹ-nghệ tinh.

興 CHẤN-HƯNG 眞

珍珠玉寶珠寶銀金

BÁN ĐỒ VÀNG BẠC
Ở số 71 phố Hàng Bồ (Rue du Chanvre) Hanoi
(Trước ở số nhà 110)

Bản-hiệu chuyên nghề đã lâu năm, buôn bán thực thà, được nhiều quí khách chiếu cố, đã thành nền nếp, nên có thể bán được nói giá hơn mọi nơi. Hàng bán có đơn nhận vàng đủ cân đủ tuổi, dù các ngài thân hành lại, hoặc gửi thư về, bản hiệu cũng theo thời-giá mà tính rất phải chăng.

2066

潘興成
PHAN-HƯNG-THÀNH

28, Rue des Cantonnais, Hanoi

Bán buôn và bán lẻ đủ các thứ to lua, hàng Tàu, hàng Tây, hàng Ta, hàng Saigon, vân vân.

Hàng tốt mà tính nói giá hơn các hiệu khác.

Quí-khách ở xa muốn mua hàng gì xin viết giấy về bản hiệu sẽ gởi ngay đi contre-remboursement. Bán-hiệu có đủ thợ may rất khéo, quí khách có muốn may lấy tại hiệu cho vừa thì xin đo lích thước gởi về và xin đặt trước cho bản-hiệu chia tư một phần tiền; còn thiếu bao nhiêu sẽ gửi đi lấy sau, may cắt cẩn-thận và rất là chóng vì có nhiều thợ giỏi.

2046

AI MUỐN MAY MẶC, TƠ, LỤA
HÀNG TỐT, HÀNG ĐẸP
THÌ NÊN ĐẾN HIỆU

PHAN-THÁI-THÀNH

Số 4, Phố hàng Ngang, Hanoi

Có đủ các thứ hàng Tây, hàng Tàu, hàng Ta, hàng Saigon, vân vân.

ĐỦ MÙI!

Hiệu CỰ-LONG mới nhận được đủ các mùi da đi mùa bức. Quí khách ông bà nào muốn dùng giầy tây, giầy ta thật tốt mà hợp thời-trang, xin viết thơ cho hiệu *CỰ-LONG, 61, Rue des Paniers, Hanoi.* 2027

PHONG-TÀI

Số 43, phố Xe điếu (*Rue des Pipes*) *Hanoi.*

Hiệu của người Việt-Nam
Đóng giầy tây, giầy ta

Kiểu đẹp, da tốt, giá rẻ

Có catalogue riêng ai muốn xem hiệu sẽ gởi biếu

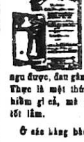
Ai muốn đóng giầy xin gửi kích thước, và một ít tiền đặt hiệu sẽ làm ngay

Hiệu có gởi hàng theo lối lĩnh hóa giao ngân

2061

THUỐC CHỮA BỆNH THƯƠNG GIÃN

Chúng tôi lấy làm bản-hạnh mà bá-cáo cho công chúng đều biết rằng quan Bác-sĩ Leroy, là thầy thuốc, coi các nhà thương ở Ba-lê mới tìm được một thứ thuốc rất công hiệu để chữa những bệnh không ngã được, bệnh đau gân, bệnh gió, đánh trống ngực, khó thở, ốm làm cho chỉ được nằm, cho đến được yên lặng và được tinh tướng.

Quan Bác sĩ Leroy nghĩ bảo thuốc Neurosan này đúng mà chữa bệnh không sai được, ăn gần, dễ tiêu, lại có thể làm cho người ta ngủ được yên giấc.

Thực là một thứ thuốc rất tốt, không nguy hiểm gì cả, mà ở về nông dùng thì lại càng tốt lắm.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả.

2054

HIỆU BÀO-CHẾ VÀ LỤC-HỌP

CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM

Ed. MONTÈS

Quan Bào-chế hạng nhất, Hà-nội, phố Paul-Bert, số 84

HÓA-HỌC CHẤT
và các thứ thuốc bào-chế

THUỐC ĐAU MẮT
Hiệu BORNEY-CARD, trị các thứ đau mắt

THUỐC SOLUTION R. của ông HOLBÉ để chữa a-phiện
SOLUTION R. HOLBÉ
2 $ 50 một chai

Thuốc hay lắm — Muốn dùng thuốc này phải có con dấu chính của người Pháp thì mới có thể mua được.

Gouttes « MÉTHARSINATE »
1 $ 80 một lọ
Thuốc bổ máu; làm thơm-tho, mát mẻ; không muốn làm việc gì; dùng thuốc này hay lắm!

Mấy thứ nổi-tiếng hay bán:
Các thứ thuốc nước đựng lọ xin để tiêm vào da như thuốc bổ SACCOLTATE DE SOUDE
Thuốc tiêm gọi là 914, trị bệnh Giang-mai
Thuốc ho-có SIROP PECTORAL (đặc-biệt) cả-nhỏ.
Thuốc lào chỉ người lớn dùng được thôi

Thuốc lậu hiệu MONTÈS
thuốc nắng = 2 $ 00 lọ 30 viên
thuốc thật = 6 $ 00 một chai

Cẩn-thận không lầm (chẳng ai mua nhầm) những thuốc contrefaçons có thứ thuốc hình-nhiều các hiệu khác. Thuốc này đã chữa được vô số người phải bệnh lậu.

Gouttes « VIRGINIS »
1 $ 80 một lọ

Trị những bệnh đau bộ máy: Kinh nguyệt không đều, hay có sai bệnh kinh đau đau mình mẩy, nhức đau lưng, v.v. mua những thuốc này đến mua lần đầu trong 3 tháng sẽ thấy hay.

ĐỒ BUỘC THUỐC
ĐỒ DÙNG ĐỂ THÍ-NGHIỆM HÓA-HỌC
ĐỒ MỎ-SẺ
Kính-hiển, đồ-hiển, thuốc-hiển hiệu LUMIÈRE và JOUGLA và giấy-hiển, thuốc Citrol v.v thuốc Bromure
Bán cuộn và bán bao kín

Sản-xuất và bán lẻ
« THUỐC DỄRÉ »
0 $ 90 một chai 1/4 litre

Trị bệnh giang-mai hết rất mau hay lắm. Những kẻ rồi thì nên uống thuốc này cho chắc mọi. Những thuốc khác rồi cũng cần phải uống thuốc này thì mới chắc khỏi hẳn được; thuốc này rất hay, rất quí; rẻ chẳng hại gì đến tạo sinh cơm, tại bổ cơm cho người có bệnh.

Muốn dùng thuốc này trong một tháng thì cần mua một chai lớn litre, giá là 1 $ 80 mà thôi.

RƯỢU QUINQUINA CUSSAC

Rất bổ
dùng cho những người ốm yếu.

BÁN TẠI
NHÀ
GUIONEAUD FRÈRES
ở Hanoi-Haiphong, và tất cả các cửa hàng bán lẻ ở các tỉnh.

2041

Nhà Bán đồ « TÂM-TÂM » Hà nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

AU BONHEUR DES TONKINOIS
UNE FABRIQUE DE CASQUES-PANTAGE
HAI-CHINH
76 RUE DU PONT-EN-BOIS, 76
TONKIN-HANOI

Thưa các ngài, chúng tôi mới tìm được một thứ vải trắng lợp mũ thực bền thực đẹp mà không bao giờ dán được 2080 *hay kinh,*

BÁO NAM-KỲ KINH-TẾ

Mỗi tuần lễ xuất bản một lần ngày thứ tư.
Ở ĐƯỜNG CHARNER, SỐ 67, SAIGON
Giá mua đông niên 6 $ 00

Thực là một tờ báo nói riêng về đường kinh-tế rất có ích cho tất cả mọi người; Vậy người Bắc-kỳ nên mua mà xem, lời lẽ nói rất dễ dàng lý-thú.

CÁO-BẠCH

Chúng tôi kính trình các qui-khách biết rằng chúng tôi thuận bán chịu Phốt-phát (Phosphates) đến mùa tháng mười gặt rồi mới lấy tiền, song những các nhà tư mà mua thì phải có gì chắc-chắn để gửi chung tôi làm tin như là: đồ bán của nhà ruộng nương (Titres de propriété) phiếu Quốc-trái (Titres d'Emprunt français) phiếu Đông-pháp công-thái (Titres d'Emprunt Indochinois) vân vân.

Những giấy phiếu Quốc-trái, công-thái mà chúng tôi giữ để làm tin thì bao giờ cũng vẫn là của những các nhà mua hàng chịu đem gửi; mà khi đến hạn giả tiền mua chịu hàng rồi thì chúng tôi giả lại các giấy mà ấy. mà nếu đang khi chưng tôi giữ các giấy mà ấy có phiếu nào được mở trúng số thì cứ số ấy mà thôi: về của người có phiếu đem gửi.

Những các lang đã cải lương rồi mà có những giấy phiếu ấy có thể mua chịu được phốt-phát muốn biết cách thức mua chịu phốt-phát thế nào thì các làng ấy cứ hỏi tại các tòa Công-sứ.

Kính cáo
SOCIÉTÉ DES PHOSPHATES DU TONKIN.
131, Avenue Paul Doumer,
HAIPHONG.

2085

CAFÉ, RESTAURANT
HOTEL DES COLONIES

TRUNG-BẮC KHÁCH-SẠN

Chính-quán tại phố hàng Trống, số 80 ngay cửa Nhà-Thờ
Phụ-quán có vườn hoa rộng rãi, ở số 63 cũng phố ấy.

Đủ các cách tiện-lợi và lịch-sự theo lối Âu ở của người Âu-châu

Bản-sạn thừa tiếp các qui-khách Tây-Âu và Đông-Á cũng một cách bình-đẳng, mà lại để tây ý cho các ngài, người Nam-Việt hoặc người Trung-hoa, muốn ăn, ở, hoặc uống rượu chỗ biệt-tịch cũng được, và cũng một giá tiền.

Phụ quán cũng có giây nói trực tiếp với chính-quán 2048

№ 117

TÁI-SINH-DUYÊN

(Sự-tích Mạnh-lệ-quân)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC *dịch thuật*

.. *Vương-thiếu-phả* mới nâng nước trà, rồi đem cái tài cầm nang của *Hoàng-hạc tiên-ông* đưa tặng khi trước trao cho *Thần vũ đạo-nhân* mà bảo rằng :

— Sư phụ tôi là *Hoàng-hạc tiên-ông* có gởi vật này để đưa trình quân sư.

Thần vũ-đạo-nhân nhận lấy, rồi nói :

— Nếu vậy ra quan nguyên-soái là học trò *Hoàng-hạc tiên ông*, thảo nào mà pháp thuật của tôi thì hành ra, thường vẫn bị quan nguyên-soái phá vỡ.

Vương-thiếu-phả thuật chuyện cho biết là mình đã cùng *Hàng-hiệu* học đạo trong 3 năm, sau phụng mệnh *Hoàng-hạc tiên-ông* về đầu quân, vân vân. *Thần-vũ đạo-nhân* mở thư ra xem.

Trong thư nói :

« *Vua Thành-tôn* nhà Nguyên là một ông vua hiếu đạo, nhà ngươi nên khuyên vua *Phiên* tha *Hoàng-phủ-kinh* cùng *Vệ-hoán* về, và đem các đồ cống-lễ sang mà đầu hàng đi. Trong cẩm-nang này có một bức thư cầu-tình nhà ngươi đệ trình sư-phụ thì tự-khắc sư-phụ lại cho được tu hành như trước. Nhà ngươi cũng nên chăm việc tu-hành mong thành chính-quả, chớ có cản-dỡ mà hại thân vậy. »

Thần-vũ đạo-nhân xem xong, mừng lắm, tạ ơn *Vương-thiếu-phả* mà nói rằng :

— Nguyên tôi có một việc không hợp ý với sư-phụ tôi, nên tôi bỏ mà xuống giáp *Triều tiên* nổi loạn. *Hoàng-hạc tiên-ông* vốn là chỗ bạn thân với sư-phụ tôi, nay đã cho bức thư cầu-tình này thì từ nay tôi xin hồi tâm theo về chính-đạo.

Gia-tướng bày tiệc, *Thần-vũ đạo-nhân* cùi chào các tướng, và hỏi họ tên, rồi cùng ngồi uống rượu. Các tướng cũng đều vui-vẻ, thật là oan-gia mà thành thân-gia, từ nay cuộc chiến-tranh có thể bỏ hẳn đi được.

Trong khi dự tiệc, *Thần-vũ đạo-nhân* lại nói với *Vương-thiếu-phả* rằng :

— Ngày nay quan nguyên-soái nên cho đình-chiến tôi sẽ cười mấy vẻ bảo vua Phiên tha *Hoàng-phủ-kinh* cùng *Vệ-hoán* và đem các đồ cống-lễ sang đầu-hàng ; quan nguyên-soái cũng phải tha các Phiên-tướng bị bắt khi trước, và trả lại các chiến-thuyền cho nước *Triều tiên*. Còn tôi đây lại xin về nói tu-hành, từ nay không nhiễm chốn bụi trần nữa.

Vương-thiếu-phả nói :

— Nếu vậy hay lắm ! nhưng tôi sợ *Ô tất-khải* ngang ngạnh không chịu đầu-hàng thì biết làm thế nào ?

Thần vũ đạo-nhân nói :

— *Ô-tất-khải* tạ-thế đã được mấy hôm nay rồi, quan nguyên soái còn chưa biết à !

Vương-thiếu phả mừng mà hỏi rằng :

— Chẳng hay *Ô-tất-khải* bị bệnh gì ? và tạ thế bao giờ vậy ?

Thần-vũ đạo-nhân nói :

— Việc này nói ra thì thật rất quái lạ ! Số là *Ô-tất-khải* đang nằm ngủ, đến quá canh hai, bỗng ở trên giường ngã lăn xuống, rồi đứt cổ-họng ra mà chết, chính vào đêm sau hôm bản-đạo sang đây hành-thích đó !

Vương thiếu-phả tỉnh-ngộ ra mà rằng :

— Nếu vậy thì *Ô-tất-khải* chính là xích-giao giáng sinh đó !

Vương-thiếu-phả lại đem chuyện *Hàng-hiệu* chém con xích-giao nói cho *Thần-vũ đạo-nhân* nghe, và bảo rằng :

— Cứ như thế thì ngày giờ đúng lắm, tôi chắc con xích-giao kia tức là *Ô tất-khải* hiện xuất nguyên-hình vậy.

Thần-vũ đạo-nhân khen phải, rồi cáo từ mà rằng :

— Bản-đạo đi về, chẳng qua chỉ trong nửa tháng thì Phiên-triều đã đem cống-lễ đến, quan nguyên-soái bất tất phải mong đợi, bản-đạo quyết không sai lời.

Vương-thiếu-phả nói :

— Khi nào tôi lại còn có lòng nghi-ngờ ! Nước *Triều-tiên* trong mấy năm nay gây việc binh-đao, công-khó tất cũng bao-tồn. ngày nay đầu-hàng, chỉ cần tha *Hoàng-phủ-kinh* cùng *Vệ-hoán* và đem đồ cống-lễ đến mà thôi chớ bắt tất phải khao-thưởng quân-sĩ nữa.

Thần-vũ đạo-nhân nói :

— Quan nguyên-soái có lòng khoan-đại như vậy, mà bản-đạo dầy dám trái ý trời giúp nước *Triều-tiên*, thì tài nào không phải thất bại.

Nói xong, liền chắp tay vái chào, rồi lại cưỡi mây đi. Một lúc về đến thầy-trại quân Phiên, các bộ-thuộc của *Thần-vũ đạo-nhân* xúm lại mà hỏi rằng :

— Quân-sư bị bắt, chúng tôi không biết tìm cách nào để cứu-viện cho được, có sao bây giờ tự nhiên quân-sư lại được về.

Thần-vũ đạo-nhân nói :

— Ngày nay nên nói trống bỏ các tướng lại, để ta thuật chuyện cho mà nghe.

Khi các tướng đã đến đông đủ cả, *Thần-vũ đạo-nhân* mới thuật chuyện cho biết sư-phụ *Vương thiếu-phả* cùng sư-phụ mình là chỗ bạn chí thân, vậy nên trong khi bị bắt, *Vương-thiếu-phả* đã tiếp đãi một cách long-trọng. Ngày nay hiện đã đình nước qui hàng rồi.

Thần-vũ đạo nhân lại nói cho biết *Ô tất-khải* tức là xích-giao giáng thế. trong khi nằm ngủ, hiện xuất nguyên-hình đi chơi, đã bị tướng tiên phong của quân *Nguyên* là *Hàng-hiệu* giết chết. Bấy giờ các tướng mới biết *Ô-tất-khải* thị thế, lại nghe nói đã đình nước qui hàng, đều lấy làm mừng rỡ.

Thần-vũ đạo-nhân đem ấn nguyên-soái giao cho một viên Phiên-tướng thành thực xưa nay tên gọi *Tân-lý-bộ* tạm nhận, dặn phải giữ thế-thủ, để đợi *Thần-vũ đạo-nhân* về triều tâu với vua Phiên đem các đồ cống-lễ sang đầu hàng. Dặn xong, lại cưỡi mây đi ngay, sáng sớm hôm sau, đã về tới kinh-thành nước *Triều-tiên*.

Nguyên vua nước *Triều-tiên* tự xưng là *Bách-hoa-vương*, vốn người hiền lành mà hiếu-sắc, tuổi đã ngoại tứ-tuần. Mới rồi nghe tin *Ô-tất-khải* tạ thế, đang lấy làm buồn rầu, bỗng thấy báo có *Thần-vũ đạo-nhân* về, tức khắc cho mời vào bệ-kiến.

Khi *Thần-vũ đạo-nhân* vào tới nơi, vua Phiên mới ngỏ. *Thần-vũ đạo-nhân* thuật hết đầu đuôi về việc giao chiến, bao nhiêu pháp-thuật đều bị tay *Vương-thiếu-phả* phá vỡ ; *Ô-tất-khải* thì nhân khi nằm ngủ, hiện xuất nguyên hình đi chơi, lại bị quân *Nguyên* giết chết ; còn mình cũng bị bắt. mà trong khi bị bắt, *Vương thiếu-phả* tiếp đãi rất tử-tế. Xét ra thì vua *Thành-tôn* là một ông vua hữu-đạo, cho nên được *Vương-thiếu-phả* giúp. *Vương-thiếu-phả* lại là người có lòng khoan-đại, biết thương nước Phiên lần-lại nhiều điều, nay dẫu đầu-hàng, cũng không bắt phải khao thưởng quân-sĩ. Xem thế, thì vua hiền tới thảo, ta nên qui-thuận, để khiến cho nhân-dân khỏi sự lầm-than.

(Còn nữa)

Le Gérant : NGUYỄN-V.-LUẬN
Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn
Librairie Universelle